

Република Северна Македонија
Општина Новаци

БР. 03-34/1

12.01 20 26 год.
Н О В А Ц И

**ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ПРОЦЕНКА НА РИЗИЦИ ОД
КОРУПЦИЈА ВО
ОПШТИНА НОВАЦИ 2026 ГОДИНА**

Новаци, јануари 2026

ВОВЕД

Интегритетот и корупцијата се две спротивставени појави, односно секое коруптивно дејство претставува кршење на интегритетот. Интегритетот пак, од друга страна претставува квалитет на дејствување во согласност со општоприфатените морални вредности и норми во корист на јавниот интерес.

Општина Новаци, почитувајќи ги начелата на законитост, ефикасност, ефективност, сервисна ориентација, а ставајќи акцент на јакнење на интегритетот на вработените, нивната стручност и компетентност, важи за општина кај која приоритет е јавниот интерес. Истиот претставува мотив за создавање на неколку механизми за справување со корупцијата.

Годишниот план за спречување на корупција на Општина Новаци е дизајниран да се дејствува првенствено превентивно што подразбира намалување на ризиците за корупција преку зајакнување на регулативата, јакнење на свеста и вклучување на граѓанското општество и јавноста во борбата со корупцијата. Годишниот план е заснован на реални процеси и цели кои резултираат со континуирано намалување на корупцијата.

Модерното “отворено општество” бара партиципација на граѓаните во донесувањето на важни одлуки. При донесувањето на Буџетот, Општина Новаци организира јавни трибини и средби со граѓаните при креирање и донесување на Буџетот. Општина Новаци како транспарентна општина има и веб страна на која се презентираат сите тековни активности и постапки, со што секој граѓанин е во можност да биде информиран навремено за остварување на неговите права и обврски, да учествува во јавните повици, притоа почитувајќи ги законските норми, преку постоечки Комисии и законски постапки да биде објективно избран.

Со оглед на ризиците кои се наметнуваат од областа на корупцијата, Општина Новаци има потреба од дефинирани алатки и механизми со кои ќе ги заштити внатрешните процеси и постапки. Во рамки на надлежноста и делокругот на работење засега не се идентификувани фактори кои го отежнуваат функционирањето на општината. Сепак, општината изготвува антикорупциски план кој го адаптира и наметнува како обврска и за вработените и за граѓаните, како основна алатка во целиот процес.

ПРОЦЕНКА НА РИЗИЦИТЕ ОД КОРУПЦИЈА

Проценката кон ризиците од корупција е првиот чекор од процесот на подготовка на Годишниот план за спречување на корупцијата во Општина Новаци.

Анализата на областите осетливи на корупција е составен дел од Годишниот план за проценка на ризици од корупција на Општина Новаци за 2026 година,

Врз основа на направена анализа во рамки на организациските единици во Општина Новаци, постојат повеќе области каде што е можна појава на корупција.

Главен акцент во антикорупцискиот план е ставен на вработените и раководството.

Преку јакнење на нивниот професионален и личен интегритет од нив се очекува да ги извршуваат професионално задачите, согласно законите, прописите и интерните процеси и со тоа смело да се спротивстават на корупцијата. За континуитет при детектирањето на ризици и нивно справување, управувањето со ризиците потребно да стане составен дел од деловното планирање на општината и на извршувањето на нејзините надлежности.

Истовремено, управувањето со ризиците треба да стане дел од секојдневната култура на однесување на менаџментот и на сите вработени во општината.

Општината има номинирано лице за интегритет.

ПРИЧИНИ, УСЛОВИ И ФАКТОРИ ЗА ОВОЗМОЖУВАЊЕ КОРУПЦИЈА

Теоретски, доколку некој од вработените или раководството свесно ги злоупотребува својата службена положба и овластувања за директно или индиректно понудена, дадена, ветаена, побарана, прифатена или очекувана корист материјална или нематеријална или друга придобивка за себе или некој друг, станува збор за корупција.

Праксата досега покажува дека вработените во општината ги почитуваат начелото на законитост, интегритет, јавност, заштита и одговорност, што е индикатор дека

службениците може да препознаат и да се справат со можноста за пробивање на корупцијата во делокругот на работењето.

ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА АЛАТКИ И КОНТРОЛНИ МЕХАНИЗМИ ЗА НАДМИНУВАЊЕ НА ДЕТЕКТИРАНИТЕ РИЗИЧНИ ОБЛАСТИ

Корупцијата е забрането однесување кое ја загрозува демократијата и владеењето на правото, па затоа е потребно колку е можно повеќе индивидуите и институциите да работат на нејзино спречување.

За да се намалат негативните последици кои настануваат од корупцијата, тенденција на општината е да се воспостави цврста политика за борба против корупцијата, заради заштита на граѓаните и државата, а особено заради воспоставување и почитување на владеење на правото.

Како алатки и механизми за надминување на детектираните ризични области, Општина Новаци ги има

- Воспоставување и примена на методологија за идентификување, анализа и оценка за ризиците од корупција
- Почитување на начелата на стручност и компетентност при селекција на кандидатите за вработување,
- Редовна внатрешна ревизија на работењето од финансиски и правен аспект,
- Почитување на законската регулатива,
- Јакнење на свеста и едуцирање на вработените за ризиците од корупција
- Почитување на елементите од системот за интегритет
- Транспарентност во однос на слободниот пристап до информациите од јавен карактер,
- Усвоена антикорупциска политика за интегритет.

ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ОПШТИНА НОВАЦИ СО ПОСЕБЕН АКЦЕНТ НА ЈАКНЕЊЕ НА ИНТЕГРИТЕТОТ НА ВРАБОТЕНИТЕ

Степенот на одговорност за брз одзив и максимизирање на ефикасноста за давање на услугите во голема мера влијае на јакнење на капацитетите на институциите.

Акцент во спротивставувањето со корупцијата во голема мера има и интегритетот на вработените.

Под интегритет се подразбира подготвеноста на поединецот да препознае и одлучно да се спротивстави во некоја незаконска, неморална или нечесна ситуација.

Под поимот интегритет се подразбира и законито, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење работи со кои службените лица го чуваат својот углед и угледот на институцијата.

Со обезбедување на повеќе едукации, обуки и со почитување на законските норми, службениците ќе можат соодветно да одговорат на сите предизвици кои може да произлезат од корупцијата.

Справувањето на Општина Новаци со корупцијата ќе започне со испраќање на јасна порака до сите дека корупцијата нема да остане несанкционирана и ќе се води според следните 5 законски принципи принцип на законитост, принцип на интегритет, принцип на еднаквост, принцип на јавност и принцип на заштита и одговорност.

НАВРЕМЕНО ПОСТАПУВАЊЕ ВО ВРСКА СО ОСТВАРУВАЊЕ НА ПОТРЕБНИТЕ УСЛУГИ КОН ПРАВНИТЕ И ФИЗИЧКИТЕ ЛИЦА

Согласно начелото на сервисна ориентација, според Законот за општата управна постапка, службеникот е должен и сервисно ориентиран кон остварувањето на правата и интересите на странките.

Општина Новаци веќе подолг временски период важи за општина која навремено одговара на доставените барања, успешно и навремено постапува при спроведувањето на постапките, притоа почитувајќи ги законски утврдените временски рокови.

Досега праксата покажува дека доколку не постои некомплетно доставена документација или суштинска пречка во смисла на постоењето услови за остварување на правата на граѓаните, службениците транспарентно, навремено и одговорно ги изготвуваат и донесуваат актите потребни за остварување на правата и интересите на граѓаните.

ПОЧИТУВАЊЕ НА ЗАКОНСКИТЕ ПРОПИСИ, КОДЕКСОТ ЗА ЕТИЧКО ОДНЕСУВАЊЕ И КОДЕКСОТ ЗА АДМИНИСТРАТИВНИ СЛУЖБЕНИЦИ

Општина Новаци го применува одредбите од Етичкиот кодекс на административните службеници.

Правната рамка е основа за пренесување на минималните задолжителни стандарди и принципи на однесување на секој јавен службеник. Законите и прописите би можеле да ги утврдат фундаменталните вредности на јавната служба и треба да ја обезбедат рамката за упатување, истражување, дисциплинска постапка и за гонење.

Треба да постојат јасни правила со кои ќе се дефинираат етичките стандарди што ќе го раководат однесувањето на јавните службеници во контактите со јавниот сектор. Зголемувањето на интеракцијата меѓу јавниот и приватниот сектор налага поголемо внимание да им се посвети на вредностите на јавната служба, а од надворешните партнери да се бара да ги почитуваат тие вредности.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ДОВЕРБАТА НА ГРАЃАНИТЕ КОН ИНСТИТУЦИИТЕ И МОТИВИРАЊЕ ДА ПРИЈАВАТ КОРУПЦИЈА

Круцијална алатка во намалувањето на борбата против корупцијата е мотивацијата на граѓаните да пријават корупција. Општина Новаци има определено лице за интегритет. Неопходно е да постои доверба во институциите со оглед дека законите ги регулираат сите постапки, активности и дејствија. Секое прекршување на Законот треба да има соодветна санкција како последица, без разлика дали станува збор за Функционер, Раководител или административен службеник со пониско звање.

ЗАЈАКНАТА КОНТРОЛА И НАДЗОР НА ЈАВНИТЕ НАБАВКИ

Постапките за јавни набавки во целост се спроведуваат преку електронскиот систем за јавни набавки и истите се транспарентни, како и јавно достапни за јавноста. Договорите се објавуваат на веб страната на општината.

Точно и прецизно да се врши планирање на постапките за јавни набавки и навремено во законскиот утврден рок, до крајот на Јануари во тековната година, да се доставуваат до Одделение за јавни набавки заради подготовка и објава на годишниот план за јавни набавки.

ЈАКНЕЊЕ НА АЛАТКИТЕ ЗА ОТЧЕТНОСТ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ ВО РАБОТЕЊЕТО НА МИНИСТЕРСТВОТА И ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

Општината согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер во целост ги спроведува и применува сите алатки кои се предвидени со цел отчетност и транспарентност во работењето.

Еден од клучните аспекти во превенцијата и борбата против корупција е транспарентното и ефективното работење на институциите, особено од аспект на давањето услуги кон граѓаните, што треба да вклучува систем на општествена отчетност.

Граѓанскиот сектор, во соработка со локалната самоуправа и со учество на граѓаните, веќе работи на развивање на алатки со примена на ИТ технологии и социјални медиуми кои на поефективен и поефикасен начин ги адресираат овие проблеми на локално ниво.

ЦЕЛ НА ПЛАНОТ

Целта на овој План е Општина Новаци за 2026 година да создаде антикорупциска работна средина во која борба против корупцијата ќе ја реализира преку правилна проценка и идентификација на ризиците на корупција.

Општина Новаци

Градоначалник

Стевче Стевановски

